

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-1-73 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : **13-57/801-340**
Karar Tarihi : 09.10.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER: Çağlar Deniz ATA, Tuğçe KOYUNCU,
Muhammed Safa UYGUR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Korpet Petrol Ürünleri Nak. San. Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. N. Sevinç ARSLAN
Bahçelievler Mah. İstiklal Cad. No:132/9 İlkadım/Samsun

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN : Yıldırım Petrol Ticaret ve Nakliyat A.Ş.
19 Mayıs Cad. No:4 Nova Baran Plaza Kat:9 Şişli/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Yıldırım Petrol Ticaret ve Nakliyat A.Ş.'nin yapmış olduğu dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Kanun'u ve 2002/2 sayılı Tebliğ'i ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 02.10.2013 tarih ve 4622 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 02.10.2013 tarih ve 2013-1-73/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle:
- Korpet Petrol Ürünleri Nak. San. Tic. Ltd. Şti. (KORPET)'in, 1986 yılından bu yana akaryakıt satış ve servis faaliyetinde bulunan istasyonu 2005 yılında satın aldığı ve taşınmaz üzerinde Altınbaş Petrol ve Ticaret A.Ş. (ALTINBAŞ) lehine 14.03.2006 tarihinde 15 yıl süreli intifa hakkı tesis edildiği,
 - Taraflar arasında 16.03.2006 tarihinde bayilik sözleşmesi akdedildiği; söz konusu sözleşmenin 10 uncu maddesinde "...Bayi bu sözleşmenin devamı süresince Altınbaş'ın yazılı onayını almadığı sürece, istasyon sahası içerisinde OTOGAZ (LPG) istasyon inşa edemez..." hükmünün yer aldığı,
 - KORPET'in 31.05.2006 tarihinde ALTINBAŞ'ın izni ve yönlendirmesi ile Bizimgaz A.Ş. ile otogaz bayilik sözleşmesi akdettiği,
 - Daha sonra ALTINBAŞ'ın Yıldırım Petrol Ticaret ve Nakliyat A.Ş. (YILDIRIM PETROL)'yi kurduğu ve 11.08.2007 tarihinde ALTINBAŞ'ın bayilerine gönderdiği talimat ile Bizimgaz A.Ş. ile olan sözleşmelerin feshedildiğinin bildirildiği,
 - KORPET ile Bizimgaz A.Ş.'nin ilişkisinin de 2008 yılı Mart ayında sona erdiği ve 25.03.2008 tarihinde YILDIRIM PETROL ile otogaz bayilik sözleşmesi akdedildiği,
 - YILDIRIM PETROL'ün, ALTINBAŞ'ın sahip olduğu intifa hakkı sayesinde KORPET'e ait istasyonda faaliyet göstermeye başladığı, akaryakıt ile LPG bayilik

sözleşmesinin birbiri ile bağlantılı olduğu; ALTINBAŞ ve YILDIRIM PETROL'ün KORPET ile aynı dikey anlaşma bütünü içinde oldukları,

- Bu dikey ilişkinin 15.03.2006 tarihli intifa resmi senedi ile kurulmuş olup, 14.03.2011 tarihinde 5 yılını doldurduğu, söz konusu dikey ilişki kapsamında kurulan tüm bayilik sözleşmelerinin de bu tarihe kadar 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında muafiyetten yararlandığı

- (4) ifade edilerek, bu bilgiler doğrultusunda 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında söz konusu dikey ilişkinin muafiyetten yararlandığı sürenin tespit edilerek YILDIRIM PETROL ile KORPET arasındaki dikey ilişkinin (bayilik ilişkisi) 5 yıllık dikey ilişkinin sona ermesinden sonraki süre için devam ettirilmesinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu hususunda karar verilmesi talep edilmiştir.
- (5) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda özetle, önaraştırma konusu iddialar ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I.İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Konu İle İlgili Mevzuat Hükümleri, Danıştay ve Rekabet Kurulu Kararları

- (6) 4054 sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesi, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğunu hükme bağlamıştır.
- (7) 2002/2 sayılı Tebliğ Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ)'nin 2. maddesinde üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar "dikey anlaşma" olarak tanımlanmaktadır. Tebliğ'in 3. maddesinde rekabet etmeme yükümlülüğü "*alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük*" olarak ifade edilmiştir. Tebliğ'in 5/a maddesinde ise Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.
- (8) Danıştay'ın 13.05.2008 tarihli ve E.2006/1604, K.2008/4196 sayılı kararı, bu karar üzerine Rekabet Kurulunca alınan 30.10.2008 tarihli ve 08-61/997-389 sayılı Total-Akdağ kararı, yine Kurulun 05.03.2009 tarihli "Pol-Pet Petrol Ürünleri Tur. Konaklama ve Din. Tesisleri Ltd. Sti.- Bölünmez Petrolcülük A.Ş." ve "Barbaros Akaryakıt San Tic. Ltd. Şti.- Altınbaş Petrol ve Ticaret A.Ş." kararları ile sektöre yönelik almış olduğu kararlar ve son olarak Danıştay'ın 28.06.2010 tarihli ve E. 2009/3044, K. 2010/5458; E.2009/5164, K.2010/5457 sayılı kararları ile de sabit olduğu üzere; intifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzer etkiye sahip sözleşmeler, bayi üzerindeki rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen 5 yıllık üst sınırı fiili olarak aşmasına neden olmaktadır. Bu bakımdan bayilik sözleşmeleri ve bunlarla bağlantılı intifa, kira gibi sözleşmelerin, aralarındaki hukuki ve iktisadi ilişki nedeniyle tek bir anlaşma olarak 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygunluklarının değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (9) Bu çerçevede Kurulun akaryakıt sektöründe dağıtım şirketleri ile bayileri arasında yapılan dikey anlaşmalara ilişkin olarak daha önce almış olduğu kararlar uyarınca, 18.09.2005 tarihinden önce yapılan ve bu tarih itibarıyla kalan süresi beş yılı aşan dikey

anlaşmaların, 18.09.2010 tarihinde kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağı bulunmaktadır. 18.09.2005 tarihinden sonra yapılan dikey anlaşmalar ise yapıldıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen grup muafiyeti kapsamındadır. 2002/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen beş yıllık sürenin nasıl hesaplanacağı hususunda ise Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 34. paragrafında şu açıklamalara yer verilmiştir:

- (10) *“Beş yıllık rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin hesaplanmasında başlangıç tarihi olarak, taraflar arasında süregelen rekabet yasağına dayalı dikey ilişkiye başlangıç teşkil eden ilk anlaşmanın yapıldığı tarih esas alınacaktır. Taraflar arasındaki, rekabet yasağı içeren bayilik, işleticilik, tedarik vb. sözleşmeler ile birlikte bu sözleşmelerin süresine etki eden intifa, tapuya şerh edilmiş kira, ekipman gibi sözleşmelerin hepsinin aynı anda ortadan kalktığı tarih ise, rekabet yasağının sona erme tarihi olarak değerlendirilecektir.”*
- (11) Dosya konusu hukuki ilişkiyle ilgili olarak YILDIRIM PETROL vekili tarafından gönderilen yazıda özetle;
- YILDIRIM PETROL'ün 05.07.2007 tarihli LPG dağıtım lisansı kapsamında faaliyette bulunuyor olduğu,
 - KORPET ile aralarındaki bayilik ilişkisinin ilk defa 25.03.2008 tarihinde akdedilen bayilik sözleşmesi ile kurulduğu,
 - KORPET'in 02.02.2011 tarihinde göndermiş olduğu ihtarname ile bahse konu bayilik sözleşmesini Rekabet Kurulu kararları doğrultusunda 16.03.2011 itibarıyla sona erdirdiğini bildirdiği,
 - YILDIRIM PETROL tarafından KORPET'e gönderilen cevabi ihtarnamede, bayilik sözleşmesinin olağan sona erme tarihinin 25.03.2013 olduğu, aralarındaki dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ve bu konudaki Kurul kararlarına uygun olduğunun ve sözleşmenin feshedilmesi durumunda tazminat ve cezai şart ödemek zorunda kalacaklarının bildirildiği,
 - Bu çerçevede YILDIRIM PETROL ile KORPET arasındaki dikey ilişkinin sona erdiği ancak açılan tazminat davasının halen sürmekte olduğu,
 - LPG ve akaryakıt faaliyetlerinin ayrı iki faaliyet olduğu ve bunların zorunlu olarak bir arada değerlendirilmesini gerektirecek bir hususun bulunmadığı,
 - YILDIRIM PETROL'ün Nisan 2010 yılından önce ALTINBAŞ'ın grup şirketi olduğu, ancak hâlihazırda YILDIRIM PETROL'ün hisselerinin İPRAGAZ'a devredildiği ve bu nedenle ALTINBAŞ ile KORPET arasındaki bayilik anlaşmaları ile intifa ve kira haklarına ilişkin bilgilerin kendilerinde mevcut olmadığı,
 - KORPET ile aralarındaki anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen 5 yıllık grup muafiyeti süresinden yararlanıyor olduğu,
 - YILDIRIM PETROL lehine tesis edilmiş herhangi bir intifa ya da kira hakkı bulunmaması nedeniyle bunlara ilişkin olarak herhangi bir işlem yapabilmelerinin mümkün olmadığı,
- ifade edilmiştir.
- (12) Dosya konusu hukuki ilişkiyle ilgili olarak ALTINBAŞ vekili tarafından gönderilen yazıda özetle;
- KORPET ile müvekkili ALPET (ALTINBAŞ) arasında 16.03.2006 tarihli 5 yıl süreli akaryakıt bayilik sözleşmesi imzalandığı,

- Bayinin müvekkileri şirket lehine mülkiyeti kendisine ait olan Samsun İli, Merkez İlçesi, Kılıçdede Mah./Köyü, 7996 Ada, 1 Parsel numaralı gayrimenkul üzerinde ALPET lehine 15.03.2006 tarihinde 15 yıl süreli intifa hakkı tesis ettiği ve bayilik sözleşmesinin KORPET tarafından keşide edilen ihtarname ile 16.03.2011 tarihinden itibaren sona erdirildiği,

- ALPET'in Rekabet Mevzuatı gereği akaryakıt istasyonu üzerindeki intifa hakkının terkin için düzenlenen vekaletnameyi 05.07.2011 tarihinde bayi yetkilisine elden teslim ettiği

ifade edilmiştir.

I.2. Değerlendirme

- (13) Dosya konusu dikey ilişki KORPET ve ALTINBAŞ arasında imzalanan 16.03.2006 tarihli ve beş yıl süreli "Akaryakıt Bayilik Sözleşmesi", KORPET ve YILDIRIM PETROL arasında imzalanan 25.03.2008 tarihli ve beş yıl süreli "LPG Otogaz Bayilik Sözleşmesi" ve bunlarla bağlantılı olarak taşınmaz maliki KORPET tarafından ALTINBAŞ lehine tesis edilmiş olan 14.03.2006 tarihli ve 15 yıl süreli intifa hakkından oluşmaktadır. Dolayısıyla istisna hükmüne uygun olarak kurulmamış olan söz konusu dikey ilişkinin 2002/2 sayılı Tebliğ'de belirlenen beş yıllık süreyi aşması nedeniyle, 14.03.2011 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı değerlendirilmiştir.
- (14) ALTINBAŞ tarafından gönderilen cevabi yazı ekinde başvuru konusu intifa hakkının terkin amacıyla düzenlenen vekaletnamenin 05.07.2011 tarihinde bayi yetkilisine elden teslim edildiği, bunun üzerine şikâyetçi vekili ile irtibata geçildiğinde söz konusu intifa hakkının terkin edildiği bilgisi edinilmiştir. Ayrıca dosya kapsamındaki bilgi ve belgelerden KORPET'in YILDIRIM PETROL ile olan otogaz bayilik sözleşmesini 16.03.2011 tarihi itibarıyla sona erdirdiği anlaşılmıştır. Bu nedenle taraflar arasındaki dikey ilişkinin sona erdirildiği tespit edilmiştir.

J.SONUÇ

- (15) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.